

Załącznik do Uchwały
Nr BRM.0150/XLIX/382/10
Rady Miejskiej w Radlinie
z dnia 26 października 2010 r.

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
DLA RADLINA
NA LATA 2010 – 2015

Radlin, październik 2010

I. Rada Miejska w Radlinie działając w oparciu o poniższe dokumenty:

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.
2. Ustawę o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw z dnia 10 czerwca 2010 roku (Dz. U. z 2010 r. nr 125, poz. 842)
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
4. Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231 z późn. zm.).
5. Ustawę z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
6. Uchwałę Nr BRM-0150/XLIII/304/2005 Rady Miejskiej w Radlinie z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radlin do 2015 roku”

wprowadza do realizacji Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy na lata 2010 - 2015.

Zjawisko przemocy w rodzinie

Współczesne życie charakteryzuje się intensywnym postępowaniem we wszystkich dziedzinach cywilizacji i kultury oraz żywymi przemianami społecznymi i ekonomicznymi, zmienia się także środowisko wychowawcze, rola rodziny, jej funkcje oraz wpływ na życie człowieka. Konsekwencją tych zmian są narastające wciąż problemy rodziny i zagrożenia z nich wyływające.

Współczesna rodzina ma do czynienia z wieloma niebezpiecznymi czynnikami dezintegrującymi jej życie, między innymi ze zjawiskiem przemocy domowej.

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczną odpowiedzialną za przyszłe życie dziecka, za jego prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny, za przygotowanie do godnego życia jako dorosłego człowieka. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej

szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Literatura podaje szereg zróżnicowanych definicji przemocy, dlatego też kompromisem wydaje się być definicja przyjęta przez Radę Europy w 1986 roku, która za przemoc domową uznaje „(...) każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagrażają życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzą rozwojowi jego/jej/ osobowości”.¹ Zjawisko przemocy w związkach określane jest często terminem przemoc domowa, wewnątrzrodzinna.

W Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku przemoc w rodzinie to: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 KK, a także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.²

W literaturze przedmiotu najczęściej opisuje się cztery formy przemocy:³

- przemoc fizyczna- jest intencjonalnym zachowaniem, niosącym ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego dochodzi.
- przemoc seksualna- polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma bez pytania o jej zgodę lub gdy obawia się odmówić.

¹ Browne K. i Herbert M. , Zapobieganie przemocy w rodzinie. Warszawa 1999, s. 21.

² Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493), art. 1 pkt 1-2.

³ Badura-Madej W., Dobrzyńska-Mesterhazy A.: Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków 2000, s. 14.

- przemoc psychiczna- bezpośrednie działanie krzywdzące, które wykorzystuje mechanizmy procesów psychologicznych. Przemoc psychiczna w związku partnerskim opisywana jest jako małżeński terror oraz tzw. „syndrom bitej kobiety”. Przemoc psychiczna występuje często i jest trudna do udowodnienia.
- przemoc ekonomiczną- dotyczy warunków materialnych, opiera się zazwyczaj na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Poniższa tabela przedstawia przejawy poszczególnych rodzajów przemocy omówionych powyżej.

Tabela nr 1. Rodzaje i formy przemocy.

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
Przemoc fizyczna	Popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, używanie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy.
Przemoc psychiczna	Naśmiewanie się z poglądów, religii, pochodzenia; narzucanie własnych poglądów; stała krytyka; wmawianie choroby psychicznej; kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami; domaganie się posłuszeństwa; ograniczanie snu i pożywienia; wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie; stosowanie gróźb.
Przemoc seksualna	Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych.
Przemoc ekonomiczna	Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny.

Źródło: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Poradnik dla konsultantów. Instytut Psychologii Zdrowia PTP. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie NIEBIESKA LINIA. Warszawa 2003, s. 6.

Przemoc w rodzinie jest ścigana z urzędu - każdy, kto dowie się o występowaniu przemocy w rodzinie ma obowiązek zawiadomić policję. Policja działa w takim przypadku z urzędu, bez względu, czy pokrzywdzony złożył wniosek, czy też nie.

III. Rozmiary zjawiska przemocy w rodzinie

Trudno jest jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie o skalę przemocy w rodzinie. Jest ona problemem bardzo trudnym do zbadania. Źródłami informacji o liczbach ofiar przemocy w rodzinie są badania opinii publicznej, a także analizy dokumentacji sądowej i policyjnej. Statystyki przemocy w rodzinie jedynie szacują rozmiary tego zjawiska. Ponadto liczby

oparte na oficjalnych informacjach policyjnych czy innych służb społecznych obarczone są błędem, gdyż pewna liczba przypadków przemocy nie jest zgłaszana.

Na podstawie analizy statystyk policyjnych można stwierdzić, że liczba spraw związanych z przemocą wciąż wzrasta. Z pewnością wiąże się to z częstszym zgłaszaniem i ujawnianiem sytuacji przemocy. Jednakże dane przedstawione w poniższych tabelach są niezbitym dowodem na to, że przemoc domowa jest jednym z największych współczesnych problemów naszego społeczeństwa.

Tabela nr 2. Liczba ofiar przemocy domowej wg "Niebieskiej Karty".

	2005	2006	2007	2008	2009
liczba ofiar przemocy domowej ogółem	156.788	157.854	130.682	139.747	132.796
w tym kobiety	91.374	91.032	76.162	81.985	79.811
w tym mężczyźni	10.387	10.313	8.556	10.664	11.728
dzieci do lat 13	37.227	38.233	31.001	31.699	27.502
nieletni od 13 do 18 lat	17.800	18.276	14.963	15.399	13.755

Źródło: Statystyki Komendy Głównej Policji.⁴

Na terenie Miasta Radlin przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Istniejące statystyki pozwalają jedynie na oszacowanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Radlin, ponieważ obejmują tylko zgłaszane przypadki przemocy (przede wszystkim interwencje policji oraz pracowników socjalnych).

Zjawisko przemocy w rodzinie w Radlinie wymaga szczegółowej diagnozy. Niezbędna jest analiza danych statystycznych gromadzonych przez różne instytucje – policję, pomoc społeczną, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie mieszczący się w Wodzisławiu Śląskim oraz placówki oświatowe działające na terenie Radlina.

Dane Komisariatu Policji w Radlinie przedstawiają się następująco:

Tabela 1 Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez Komisariat Policji w Radlinie.

RODZAJ PROBLEMU	ROK		
	2007	2008	2009

⁴ <http://www.policja.pl/portal/>

Interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie	74	95	114
Ilość postępowań wszczętych z powodu znęcania się fizycznego lub psychicznego nad rodziną	29	52	47
Ilość stwierdzonych przypadków znęcania	20	35	42
Ilość założonych „Niebieskich kart”	74	95	114

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji w Radlinie wynika, że stale prowadzone są czynności związane z procedurą Niebieskiej Karty w stosunku do około 65 rodzin, co daje około 100 Niebieskich Kart, gdyż niektóre rodziny posiadają więcej niż jedną kartę. Takich rodzin dla których Niebieską Kartę prowadzi się przewlekłe jest w Radlinie około 12 (dane Komisariatu Policji w Radlinie).

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2007, 2008, 2009 w toku prowadzonych postępowań powzięła informacje o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Na leczenie odwykowe w związku z procedurą „Niebieskiej Karty” skierowanych zostało w w/w latach łącznie 23 osoby. I tak w roku 2007 było to 9 osób, 2008 – 6 osób, a w roku 2009 – 8 osób.

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie przedstawia poniższa tabelka:

Tabela 2 Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Radlinie

RODZAJ PROBLEMU	ROK		
	2007	2008	2009
Interwencje domowe związane z przemocą w rodzinie	9	12	18
Ilość założonych „Niebieskich kart”	2	3	6

Należy zaznaczyć, że w większości przypadków dane te obejmują postępowania prowadzone także przez Komisariat Policji w Radlinie. Ponadto w większości tych rodzin pracownicy socjalni interweniowali nawet kilkakrotnie, w związku z czym realna liczba sytuacji, w których dochodziło do przemocy w rodzinie, była znacząco wyższa niż liczba zarejestrowanych rodzin.

Rozmiar zjawiska przemocy w mieście można także określić na podstawie diagnozy danych z radlińskich szkół, przedszkoli oraz świetlicy środowiskowej.

Do Świetlicy środowiskowej „Koliba” trafiają dzieci z rodzin, w których rozpoznawane są problemy uzależnienia, ubóstwa, bezrobocia, samotnego rodzicielstwa, długotrwałej choroby czy niewydolności wychowawczej. Dzieci te są w głównej mierze ofiarami przemocy na

skutek zaniedbania. Informacje dotyczące zaniedbań rodziców względem dzieci (głównie niezaspokojenie potrzeb np. brak książek, niedożywienie) pochodzą z obserwacji, rozmowy z dziećmi i ich rodzicami, rozmów z pedagogami szkolnymi, pracownikami socjalnymi. Dzieci, które nie doznają aktów przemocy w domu, bezpośrednio od swoich bliskich, z powodu sytuacji rodzinnej są marginalizowane przez swoich rówieśników w szkole, czy na podwórku.

Dane z radlińskich szkół i przedszkoli za lata 2007 – 2009 podają, że pracownicy placówek oświatowych rozpoznali wśród swoich uczniów 18 przypadków nadużyć. Tyleż samo razy podejmowano interwencje celem zabezpieczenia dzieci przed krzywdzeniem. Liczba ta nie odzwierciedla w pełni zjawiska przemocy. Z analizy ankiet sporządzonych przez szkoły i przedszkola wnioskuje się, że w wielu przypadkach dochodzi do zaniedbań, co jest stwierdzane na podstawie bezpośredniego kontaktu, analizy „karty zapisu” czy bezpośredniego wywiadu z rodzicem. Wśród zaniedbań wymieniane są te związane z higieną osobistą, systematyczną frekwencją w przedszkolu w przypadku dzieci realizujących obowiązek rocznego przygotowania, zaniedbanie zdrowotne. Uzyskano również informację o jednym przypadku tzw. „eurosieroctwa”.

Placówki oświatowe realizują programy dotyczące przemocy, ubóstwa, niedożywienia, profilaktyki uzależnień oraz profilaktyki zdrowotnej. Wśród w/w programów wymienić należy: Program Wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, „Napełniamy talerzyk” – akcja pomocy żywnościowej dla szkół podstawowych i gimnazjalnych w ramach Europejskiego Przyznawania Pomocy Żywnościowej dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej, akcja ogólnopolska „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Szkoła bez przemocy”, „Dzieciństwo bez przemocy”, „Szkoła bezpiecznego Internetu”, „Szkoła promująca zdrowie” oraz wiele innych programów profilaktyczno – wychowawczych.

Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, z którym nawiązana jest ścisła współpraca, od początku swojego istnienia tj. 26.10.2006 r. udzielił wsparcia 77 osobom z terenu Radlina. Kierownik Ośrodka zaznacza, że w/w liczba może być większa, z uwagi na to, że większość osób korzystających z konsultacji psychologiczno – pedagogicznych i prawnych nie podawała miejsca zamieszkania.

Diagnostyka prowadzona przez różne instytucje interwencyjne, pomocowe, oświatowe z terenu Radlina wskazuje, iż problem przemocy w rodzinach jest problemem obecnym także w naszej gminie.

Konieczne więc jest zbudowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Radlinie

Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
- b) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy.
- c) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- d) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
- e) Zrozumienie reakcji ofiary.
- f) Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy.

„Art. 6. ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. nr 64, poz. 593, z późn. zmianami) i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 147, poz. 1231, z późn. zmianami), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:
 - 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 3) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
 - 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia”.

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Radlinie uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) pracy Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) pracy Koordynatora ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej, który będzie koordynował pracę Zespołu, jak również inne działania w tym obszarze, zarówno profilaktyczne, kompensujące, jak również interwencyjne,
- 3) uruchomieniu Grupy Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- 4) pracy Punktu Interwencji Kryzysowej,
- 5) kierowaniu sprawców przemocy na Program korekcyjny dla sprawców przemocy w rodzinie, realizowany w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim,
- 6) nawiązaniu ścisłej współpracy pomiędzy różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisariatu Policji w Radlinie, przedstawicieli służby zdrowia, oświaty, organizacji pozarządowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, kuratorów oraz prokuratury.

Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

1. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym;
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
- c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia;
- d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i roboczym;

- e) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu, mapa zasobów i potrzeb;
- f) niniejszy Program.

2. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy

w rodzinie:

- a) Ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;
- b) Podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;
- c) Rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;
- d) Integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;
- e) Rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;
- f) Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

3. Pomaganie rodzinom, w których dochodzi do przemocy jest procesem, który został podzielony na następujące etapy:

- a) rozpoznanie przemocy w rodzinie – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź takie podejrzenie wymagają indywidualnego rozpatrzenia, po to aby podejmowane przyniosły pozytywne rezultaty a nie pogorszyły sytuacji.
- b) diagnoza wstępna – zorientowanie się, czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
- c) interwencja – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.
- d) diagnoza szczegółowa – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.
- e) opracowanie planu pomocy – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar – na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar. Jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.
- f) realizacja planu pomocy - przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych

możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.

g) korekta planu pomocy – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

VI. Zasoby Radlina w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Zasoby instytucjonalne Miasta:

- a) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- b) Ośrodek Pomocy Społecznej;
- c) Komisariat Policji;
- d) Straż Miejska;
- e) Punkt konsultacyjny dla rodzin;
- f) Placówki oświatowe, w tym Świetlica Środowiskowa „Koliba”;
- g) Placówki ochrony zdrowia;
- h) Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Biuro Porad Obywatelskich) i instytucje kościelne;
- i) Mieszkanie przejściowe dla osób uwikłanych w przemoc, np. po pobycie w Powiatowym Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śl.- w zasobach miasta,
- j) Lokale socjalne lub komunalne, które mogą być przyznane ofiarom przemocy, jeżeli stanowić to będzie szczególnie uzasadniony przypadek

2. Analiza SWOT

Mocne strony:

- Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- Wnikliwa znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami,
- Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.

Słabe strony:

- Niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy,
- Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych,

- Brak specjalistów do pracy z rodziną,
- Brak wypracowanych standardów określonych procedur monitorowania i interweniowania w sytuacjach przemocy domowej,
- Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, pomoc społeczna).

Szanse:

- Akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie,
- Zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową.

Zagrożenia:

- Słaba kondycja moralna i ekonomiczna rodzin,
- Negatywne wzorce zachowań społecznych,
- Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin oraz niski poziom wykształcenia,
- Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia,
- Problemy alkoholowe członków rodzin.

VII. Kierunki działań

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy, którego koordynatorem jest pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie.
2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów:

- Ośrodka Pomocy Społecznej
- Komisariatu Policji,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- służby zdrowia,
- Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim,
- organizacji pozarządowych działających na terenie Radlina
- placówek oświatowych działających na terenie Radlina.

Do zadań Zespołu należy:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenie pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W skład Grup Roboczych wchodzi w miarę potrzeb:

- pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariusze Policji,
- pracownicy służby zdrowia,
- przedstawiciele placówek oświatowych,
- członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych

Zadania Grupy Roboczej obejmują:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnym przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie,
 - monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
 - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Radlina.
 4. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
 5. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
 7. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia osobom doświadczającym przemocy w zależności od sytuacji i potrzeb.
 - udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Interwencji Kryzysowej
 - uruchomienie specjalnej Grupy Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

- kierowanie na specjalistyczny program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy (w zamian za grożącą karę pozbawienia wolności).
 - nawiązanie ścisłej współpracy z dzielnicowymi, pracownikami socjalnymi i członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych by skutecznie realizować funkcjonowanie Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy poprzez wspólne wizyty w domach, w których występuje przemoc w rodzinie .
 - udzielanie pomocy finansowej w zależności od potrzeb.
8. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy poprzez oddziaływanie na środowisko lokalne w następujących obszarach:
- profilaktyka /diagnoza, edukacja, informacja – działania skierowane są zarówno do mieszkańców Radlina, instytucji, jak i osób pracujących na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc
 - kompensacja /działania socjalne, pedagogiczne, psychologiczne, terapeutyczne adresowane do osób uwikłanych w przemoc/
 - interwencja, która dotyka zarówno ofiar przemocy, jak i sprawców / w stosunku do ofiar przemocy to pomoc wszechstronna chroniąca przed sprawcą, zaś w stosunku do sprawcy do działania korekcyjno – edukacyjne
9. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
10. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

VIII. Cele programu

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie;
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy;
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy;
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

IX. Zadania programu

Zadanie 1 - Stworzenie systemu na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy:

Zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Termin realizacji – 2010 r.

Realizator: Burmistrz Miasta Radlin

Zadanie 2 - Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół składa się z grupy specjalistów reprezentujących instytucje wchodzące w skład systemu przeciwdziałania przemocy tj. przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisarjatu Policji, kuratorów sądowych, oświaty, ochrony zdrowia i innych instytucji, organizacji pozarządowych.

Termin realizacji – 2010 r.

Realizator: Burmistrz Miasta Radlin

Zadanie 3 - Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku
- Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
- Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym

- Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
- Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy
- Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Termin realizacji - 2010-2015 r.

Realizatorzy:

- Koordynator ds. przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy
- Dyrektor OPS
- Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego
- Zespół Interdyscyplinarny

Zadanie 4 - Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie

- Kierowanie ofiar przemocy do pracownika socjalnego, prawnika i psychologa, doradcy PIO, doradcy BPO,
- Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki,
- Określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk
- Tworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy
- Kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy
- Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.

Termin realizacji – 2010 – 2015

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Punkt konsultacyjny dla rodzin
- OPS
- Komisariat Policji
- MKRPA

Zadanie 5 - Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemoc w rodzinie

- Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty i prowadzenia interwencji kryzysowej. W tym celu przeprowadzane będą obok szkoleń resortowych wspólne szkolenia służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych

Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy Koalicji na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Termin realizacji – 2010 – 2015

Realizatorzy:

- Burmistrz Radlina
- Zespół Interdyscyplinarny
- OPS

Zadanie 6 - Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne, a w szczególności:

- Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności
- Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie
- Umieszczenie informacji na stronach internetowych UM, OPS
- Spotkania informacyjne z mieszkańcami.

Termin realizacji – 2010 – 2015

Realizatorzy:

- OPS
- Zespół interdyscyplinarny

Zadanie 7 - Działalność Punktu Konsultacyjnego dla rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie

- Praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej
- Tworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy
- Dyżury/ spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego

Termin realizacji – 2010 – 2015

Realizatorzy:

- OPS
- Psycholog zatrudniony w OPS (od 2011 r.)
- Zespół Interdyscyplinarny

X. Finansowanie programu

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Radlina na lata 2010 – 2015 są:

1. Środki własne gminy:

- a) będące w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Radlinie na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie.